

**DECIZIE**

08 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței,  
JudecătoriSvetlana Filincova,  
Iurie Bejenaru, Dumitru Mardari

Examinând recursul declarat de către Josan Viorel,

În cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Josan Natalia către Josan Viorel, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere, și cererea reconvențională depusă de Josan Viorel către Josan Natalia, intervenient accesoriu Direcția asistență socială și protecție a familiei Orhei, cu privire la înlăturarea obstacolelor la exercitarea drepturilor părintești și obligarea restituirii copiilor minori,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2017, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Josan Viorel, împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei din 20 martie 2017,

**c o n s t a t ă :**

La data de 01 martie 2016, Josan Natalia s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune către pârâțul Josan Viorel, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere.

La data de 08 iunie 2016, Josan Viorel a depus acțiune reconvențională împotriva Josan Nataliei, intervenient accesoriu Direcția asistență socială și protecție a familiei Orhei, cu privire la înlăturarea obstacolelor la exercitarea drepturilor părintești și obligarea restituirii copiilor minori.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 20 martie 2017, acțiunea inițială a fost admisă integral, s-a stabilit domiciliul copiilor minori cu mama Josan Natalia și s-a încasat de la Josan Viorel în beneficiul Josan Nataliei pensia de întreținere a copiilor minori în mărime de 1/3 din salariu și alte venituri lunare ale pârâțului. Acțiunea reconvențională depusă de Josan Viorel a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Josan Viorel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei din 20 martie 2017 și i s-a acordat apelantului un termen până la 06 iulie 2017, ora 10:00, pentru prezentarea apelului motivat și achitarea taxei de stat în mărime de 112,50 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2017, a fost restituită cererea de apel depusă de Josan Viorel.

La data de 04 august 2017, Josan Viorel prin intermediu oficiului poștal, a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2017, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare pentru examinarea apelului.

În susținerea recursului declarat a menționat că, întocmai a respectat cerințele expuse în încheierea instanței de apel și a achitat la data de 05 iulie 2017 taxa de stat, precum și a întocmit cererea de apel motivată, însă, nu s-a prezentat în ședința din 06 iulie 2017 din motive de sănătate, adresându-se la 05 iulie 2017 la medic și sperând că va putea fi prezent în ședința menționată.

Studiind materialele dosarului în raport cu cele invocate în recurs și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Josan Viorel, urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Verificând înscrisurile anexate la dosar prin prisma pretențiilor deduse judecării, instanța de recurs constată că data comunicării actului judecătoresc contestat, după cum reiese din copia plicului prezentat de recurent, este 25 iulie 2017 (f.d. 139), iar depunând cererea de recurs prin intermediul oficiului poștal la data de 04 august 2017, recurentul s-a încadrat în termenul prevăzut de lege.

Conform art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Potrivit art. 16 al Codului de procedură civilă, hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sînt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

Conform art. 56 alin. (2) al Codului de procedură civilă, participanții la proces se bucură de drepturi procesuale egale și au obligații procesuale egale, cu unele excepții stabilite de lege în dependență de poziția pe care o ocupă în proces. Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Potrivit art. 100 alin. (1) al Codului de procedură civilă, actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire.

În corespundere cu 110 al Codului de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 113 al Codului de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de

procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător). Cererile și documentele depuse după expirarea termenului de procedură nu degreveză de îndeplinirea obligației procedurale.

Prin prisma normelor de drept citate, raportate la înscrisurile speței, Colegiul constată că atât Josan Viorel, fiind citat legal pentru ședința din 06 iulie 2017 (f.d. 119), cât și avocatul acestuia Dariev Boris, la fel citat legal (f.d. 121), au cunoscut cu certitudine și despre încheierea instanței de apel din 13 iunie 2017 prin care apelantul Josan Viorel a fost obligat să prezinte cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat, însă în ședința menționată nu s-au prezentat, nu au comunicat motivele neprezentării și nu au solicitat amânarea ședinței.

În această ordine de idei, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel și-a îndeplinit obligația pozitivă de comunicare a actului de procedură emis și i-a comunicat apelantului și reprezentantului acestuia încheierea cu 15 zile înainte de expirarea termenului acordat pentru îndeplinirea indicațiilor indicate în aceasta.

Reținând cele constatate, precum și obligația părților și participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale, Josan Viorel și/sau avocatul acestuia, Dariev Boris urmau să înlăture neajunsurile stipulate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017 și să prezinte dovada instanței de apel în termenul stabilit, iar în cazul imposibilității îndeplinirii actului, dispunând de dreptul de a solicita prelungirea acestui termen, prezentând probe în susținerea acestei imposibilități.

Deși, la cererea de recurs au fost anexate probe ce confirmă adresarea lui Josan Viorel la medic, că acesta a primit tratament ambulatoriu și la domiciliu, această probă în nici o măsură nu probează imposibilitatea acestuia să comunice motivele eventualei neprezentări avocatului ales sau instanței de apel.

În cazul dedus judecării, ultimii urmau să anunțe neîntârziat instanța de apel despre imposibilitatea fizică de a prezenta dovada înlăturării neajunsurilor, luând în considerație că acestea au fost înlăturate, or instanța la momentul emiterii încheierii recurate nu cunoștea circumstanțele survenite.

Ca urmare, anexarea probelor în sensul enunțat la cererea de recurs, având posibilitatea reală (prin intermediul apelului telefonic, faxului, poștei electronice) de a comunica imposibilitatea prezentării și/sau amânarea ședinței, se percepe de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ca abuz de drepturi procedurale.

În așa fel, Colegiul relevă că, potrivit art. 61 al Codului de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Mai mult ca atât, nu au fost prezentate careva probe care ar dovedi imposibilitatea avocatului Dariev Boris, ultimul având calitate procesuală de reprezentant al apelantului, să înlăture neajunsurile indicate de instanță atâta timp cât acesta a fost indicat în cererea de apel, în cererea de recurs și având împuterniciri potrivit mandatului eliberat acestuia de a reprezenta interesele lui Josan Viorel în toate instanțele de judecată.

La fel, Colegiul reține că actul judecătoresc de procedură implică cert obligația pozitivă a apelantului de a prezenta apelul motivat, iar nerealizarea acestei sarcini procedurale, precum și necontestarea actului procedural prin care nu s-a dat curs cererii de apel, instituie prezumția recunoașterii legalității acestui act

procedural și, în consecință, obligația de a se conforma cerințelor instanței de apel, denotă întrunirea în speță a temeiurilor legale pentru restituirea cererii de apel.

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

În acest sens, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 §1 al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Aplicând normele legale invocate mai sus și jurisprudența CEDO la speță, Colegiul remarcă ca fiind indubitabilă obligația apelantului de a prezenta instanței de apel motivele pentru care contestă hotărârea și încheierile primei instanțe, această obligație fiind stabilită de Lege și urmărind scopul unei bune administrări a justiției în R. Moldova.

Mai mult, principiul disponibilității participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale, este afectat în pricină în condițiile în care pe parcursul unei perioade îndelungate din data depunerii cererii de apel nemotivate la 13 aprilie 2017 până la 06 iulie 2017, data când cererea de apel a fost restituită, apelantul cunoscând despre obligativitatea prezentării apelului motivat și achitării taxei de stat, obligație ce aparține acesteia potrivit Legii procedurale și în lipsa intervenției instanței de apel, nu a prezentat înscrisurile respective.

Luând în considerație cele indicate mai sus, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2017 urmează a fi respinsă cu menținerea încheierii recurate.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

### **d e c i d e:**

Se respinge recursul declarat de către Josan Viorel.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Josan Natalia către Josan Viorel, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere, și cererea reconvențională depusă de Josan Viorel către Josan Natalia, intervenient accesoriu Direcția asistență socială și protecție a familiei Orhei, cu privire la înlăturarea obstacolelor la exercitarea drepturilor părintești și obligarea restituirii copiilor minori.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Svetlana Filincova,

Judecători

Iurie Bejenaru,

Dumitru Mardari

Copia corespunde originalului  
Judecător

Svetlana Filincova